

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาระดับปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปขั้นตอนการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. การดำเนินการวิจัย
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สรุปผลการวิจัย
6. อภิปรายผล
7. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาตามความเห็นของข้าราชการครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ตามความเห็นของข้าราชการครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 จำแนกตามสถานภาพและขนาดโรงเรียน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

1. ข้าราชการครูที่มีสถานภาพต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 แตกต่างกัน ทั้งโดยรวม และรายด้าน

2. ข้าราชการครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 แตกต่างกัน ทั้งโดยรวมและรายด้าน

การดำเนินการวิจัย

1. กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งวิจัยระดับปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยใช้แนวคิดภายใต้การดำเนินงานการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของกรมวิชาการตามองค์ประกอบใน 7 ด้าน (กรมวิชาการ. 2545 : 21-25) ดังนี้

1. ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย
2. ด้านการกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์
3. ด้านการกำหนดโครงสร้างหลักสูตร
4. ด้านการกำหนดรายวิชาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้
5. ด้านการกำหนดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
6. ด้านการจัดการเรียนรู้และส่งเสริมการเรียนรู้
7. ด้านการวัดผลประเมินผล

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ข้าราชการครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ปีการศึกษา 2548 จาก 326 โรงเรียน แยกเป็นครู จำนวน 4,087 คน และ ผู้บริหาร จำนวน 326 คน รวมทั้งสิ้น 4,413 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน ตามสัดส่วนของสถานภาพและขนาดโรงเรียน จากข้าราชการครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ปีการศึกษา 2548 ได้จำนวน 529 คน จาก 177 โรงเรียน แยกเป็น ครูผู้สอน จำนวน 352 คน และ ผู้บริหาร จำนวน 177 คน

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

3.1.1 สถานภาพ จำแนกเป็น

3.1.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา

3.1.1.2 ครู

3.1.2 ขนาดสถานศึกษา จำแนกเป็น

3.1.2.1 สถานศึกษาขนาดใหญ่

3.1.2.2 สถานศึกษาขนาดเล็ก

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ระดับปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ใน 7 ด้าน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการทางสถิติ (Statistical Technique) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลความหมาย โดยนำไปเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย
2. วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความเห็นของข้าราชการครูตามสถานภาพและขนาดโรงเรียน ทั้งโดยรวมและรายด้าน โดยการทดสอบค่าที (t - test)
3. วิเคราะห์ข้อเสนอแนะการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยการหาความถี่แล้วนำเสนอในรูปแบบตาราง

สรุปผลการวิจัย

1. ระดับปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย 5 ด้าน ที่เหลืออีก 2 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านการวัดผลประเมินผล ($\bar{X} = 2.77$) ด้านการจัดการเรียนรู้และส่งเสริมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 2.51$) และด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย ด้านการกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ($\bar{X} = 2.51$) ตามลำดับ

1.1 เมื่อพิจารณาตามสถานภาพ พบว่า

1.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษามีความเห็นต่อระดับปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีปัญหาอยู่ใน

ระดับปานกลาง 4 ด้าน ที่เหลืออีก 3 ด้านอยู่ในระดับน้อย โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านการวัดผลประเมินผล ด้านการจัดการเรียนรู้และส่งเสริมการเรียนรู้ และด้านการกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามลำดับ

1.1.2 ครูมีความเห็นต่อระดับปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับน้อย 6 ด้าน ที่เหลืออีก 1 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านการวัดผลประเมินผล ด้านการจัดการเรียนรู้และส่งเสริมการเรียนรู้ และด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย, ด้านการกำหนดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามลำดับ

1.2 เมื่อพิจารณาตามขนาดโรงเรียน พบว่า

1.2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในโรงเรียนขนาดใหญ่มีความเห็นต่อปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านการวัดผลประเมินผล ด้านการกำหนดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และด้านการจัดการเรียนรู้และส่งเสริมการเรียนรู้ ตามลำดับ

1.2.2 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในโรงเรียนขนาดเล็ก มีความเห็นต่อปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง 5 ด้าน ที่เหลืออีก 2 ด้าน อยู่ในระดับน้อย โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านการวัดผลประเมินผล ด้านการจัดการเรียนรู้และส่งเสริมการเรียนรู้ และด้านการกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามลำดับ

2. ผู้บริหารสถานศึกษา และครูมีความเห็นต่อระดับปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารมีความเห็นต่อระดับปัญหาสูงกว่าครู

3. ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความเห็นต่อระดับปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งโดยรวม และรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนขนาดเล็ก ความความคิดเห็นต่อปัญหาสูงกว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนขนาดใหญ่

4. ผู้บริหารสถานศึกษา และครู ได้เสนอแนะแนวทางการพัฒนาการจัดทำ

หลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เรียงลำดับตามความถี่จากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ควรจัดให้มีที่ปรึกษาให้คำแนะนำ ช่วยเหลือในการจัดทำหลักสูตร สถานศึกษาประจำศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษา ควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษา และควรจัดทำเอกสารเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาแจกให้โรงเรียน ต่าง ๆ อย่างเพียงพอ

อภิปรายผล

1. ระดับปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากว่า ทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ได้มีการนำข้อมูลจากผลจากการนิเทศ ติดตามประเมินผลการดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่ พบว่า ร้อยละของสถานศึกษา ที่มีการใช้และพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาได้ เหมาะสมกับการปฏิรูปการเรียนรู้ และสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น เท่ากับ 60 ซึ่งต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ คือร้อยละ 100 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1. 2548 : 8) มาวางแผนและได้กำหนดไว้ในพันธกิจข้อที่ 4 ว่า ส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ โดยมี เป้าประสงค์เพื่อให้สถานศึกษาทุกแห่งมีหลักสูตรที่เหมาะสม และมีกระบวนการเรียนรู้ ที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน จึงดำเนินการจัดอบรมให้ความรู้กับคณะครูอาจารย์ ทุกคนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ทำให้ครูและผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้และเกิดความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตร สถานศึกษามากยิ่งขึ้น เพื่อให้สามารถนำความรู้ไปจัดทำและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความ ถูกต้อง สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ประกอบกับทางสำนักพิมพ์ต่าง ๆ ได้จัดทำเอกสารเกี่ยวกับการ จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาออกมาเผยแพร่เป็นจำนวนมาก ทำให้สถานศึกษาต่าง ๆ สามารถนำไปเป็นแนวทางในการดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของตนเอง และการ นิเทศ ติดตามการดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของหน่วยนิเทศ ติดตาม และ ประเมินผลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 อย่างต่อเนื่อง ทำให้ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดมีการพัฒนาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้ดีขึ้น ซึ่งจาก เหตุผลที่กล่าวมาทำให้ผู้บริหารสถานศึกษา และครูมีความเห็นว่าระดับปัญหาการจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ซึ่งผลการวิจัย

ครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุญภพ จันทมัตตุการ (2546 : บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัยเรื่อง การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา นำร่อง สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัด ร้อยเอ็ด พบว่า ครูโดยรวมมีปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย

เมื่อพิจารณาการดำเนินการในรายด้าน พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย 5 ด้าน ที่เหลืออีก 2 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง และด้านที่เป็นประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายผล คือ

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาและครู มีความเห็นต่อปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัดผลประเมินผล มีปัญหาอยู่ในอันดับแรก ($\bar{X} = 2.77$) อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากว่า หลักการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรสถานศึกษา พุทธศักราช 2544 นั้นเน้นการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ซึ่งเป็นวิธีการวัดผลประเมินผลแนวใหม่ และมีความแตกต่างจากการวัดผลประเมินผลโดยใช้ข้อสอบไปวัดความรู้ของนักเรียน ซึ่งทำให้ครูขาดความรู้ความเข้าใจในเทคนิควิธีการสร้างเครื่องมือเพื่อนำไปใช้ในการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง และการดำเนินการวัดและประเมินผลก็ต้องมีการวัดทั้งทักษะการคิด วิเคราะห์ และเขียน ซึ่งจะต้องทำความเข้าใจให้ชัดเจน จึงจะสามารถดำเนินการวัดและประเมินผลได้ จากเหตุผลต่าง ๆ ที่กล่าวมา ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษา และครู มีความเห็นต่อปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัดผลประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุญภพ จันทมัตตุการ (2546 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา นำร่อง สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัย พบว่า ครูมีปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาด้านการวัดผลประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับ นิตยา บุตรอ่อน (2543 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง ความรู้ วิธีการและปัญหาการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) พ.ศ. 2533 ของครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีปัญหาการปฏิบัติตามระเบียบการประเมินผลการเรียน โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษา และครู มีความเห็นต่อปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการกำหนดโครงสร้างหลักสูตร อยู่ในอันดับสุดท้าย ($\bar{X} = 2.18$) ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากว่าการกำหนดโครงสร้างหลักสูตรนั้นเป็นเรื่องที่ค่อนข้างง่าย เพราะทางกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดกรอบ และแนวทางในการดำเนินการไว้อย่างชัดเจนให้แล้ว

จะต้องเรียนสาระอะไรบ้าง และต้องเรียนจำนวนเท่าไร ซึ่งทำให้สถานศึกษาต่าง ๆ สามารถนำมาปรับการกำหนดโครงสร้างของหลักสูตรได้ตามความต้องการเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพของชุมชนและความต้องการของท้องถิ่น และยังเป็นโอกาสให้สถานศึกษาต่าง ๆ ได้กำหนดโครงสร้างของหลักสูตรให้ตรงกับจุดเน้นของแต่ละสถานศึกษา เช่น โรงเรียนไหนต้องการเน้นทางด้านวิทยาศาสตร์ ก็สามารถกำหนดโครงสร้างของหลักสูตรให้จำนวนชั่วโมงของสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์มากกว่าสาระอื่น ๆ ซึ่งจากเหตุผลที่กล่าวมาทำให้ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู มีความเห็นต่อปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการกำหนดโครงสร้างหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

2. ผลการเปรียบเทียบระดับปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ตามสถานภาพ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความเห็นต่อระดับปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ทั้งโดยรวม และรายด้านทุกด้านสูงกว่าครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากว่าผู้บริหารสถานศึกษานั้นมองปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาในเชิงนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด ที่ต้องการพัฒนาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาชั้นพื้นฐานให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งสามารถดูได้จากตัวบ่งชี้ต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้นมา ส่วนครูนั้นจะมองปัญหาในด้านการลงมือปฏิบัติการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาตามสภาพปัญหาที่แท้จริงที่เกิดขึ้นในระหว่างดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาไม่ได้ลงมาดูตรงจุดนี้ ซึ่งจากเหตุผลที่กล่าวมาทำให้ผู้บริหารสถานศึกษา และครูมีความเห็นต่อระดับปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประยูร นางสีคุณ (2547 : บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1-3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 : กรณีอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหาร ครูวิชาการ และครูผู้สอน มีปัญหาการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรในด้านสถานศึกษาและบุคลากรในสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับ เมฆินทร์ เฉลียง (2547 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การดำเนินการใช้หลักสูตรการศึกษาชั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในโรงเรียนเครือข่าย สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนเครือข่าย สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด มีความเห็น

เกี่ยวกับการดำเนินการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในโรงเรียน
เครือข่ายโคจรรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับ ประวิทย์
กาสา (2541 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง ปัญหาการบริหารหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น
ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า
ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน มีความเห็นเกี่ยวกับระดับปัญหาการบริหารหลักสูตร
มัธยมศึกษาตอนต้น ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัด
ขอนแก่น โดยรวมทุกด้าน และแต่ละด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
โดยผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่ามียุทธศาสตร์ปัญหามากกว่าครูผู้สอน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ
ประยูร นางสีคุณ (2547 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการนำภูมิปัญญา
ท้องถิ่นมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1-3
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 : กรณีอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย ผลการวิจัย พบว่า
ผู้บริหาร ครูวิชาการ และครูผู้สอน มีปัญหาการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการพัฒนา
หลักสูตรในด้านสถานศึกษาและบุคลากรในสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
นอกจากนั้นแล้วความรู้ความเข้าใจในเรื่องหลักสูตรของผู้บริหารสถานศึกษา และครูก็เป็นอีก
ปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอน มีความเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดทำ
หลักสูตรสถานศึกษาแตกต่างกัน ดังจะเห็นได้จากผลการวิจัยของ อรุวัล โวอ่อนศรี (2547 :
บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาความรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด
เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหาร
สถานศึกษากับครูสายผู้สอนมีความรู้เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช
2544 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการเปรียบเทียบระดับปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ตามขนาดโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในโรงเรียนขนาดเล็ก
มีความเห็นต่อระดับปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้ง
โดยรวม และรายด้านทุกด้าน สูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษา และครูในโรงเรียนขนาดใหญ่
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจ
เนื่องมาจากว่า บริบทของโรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดเล็กนั้นมีความแตกต่างกัน
เช่น จำนวนบุคลากร งบประมาณในการดำเนินงาน รวมทั้งวัสดุอุปกรณ์และเรื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ซึ่งโรงเรียนขนาดใหญ่จะมีความพร้อมในเรื่องต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้ว
มากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก จากเหตุผลที่กล่าวมาทำให้ผู้บริหารสถานศึกษา และครูใน

โรงเรียนขนาดต่างกัน มีความเห็นต่อระดับปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ สุทธิเมธ ชัยเพชร (2542 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาชั้นพื้นฐาน ในเขตการศึกษา 4 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาชั้นพื้นฐาน ในเขตการศึกษา 4 ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน โดยส่วนรวมมีปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับ กนกวรรณ แสนคำ (2547 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องสภาพ ปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ผลการศึกษาพบว่า โรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1 - 3 กับโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 3 - 4 มีสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษาโดยส่วนรวมและในด้านการบริหารหลักสูตร (ใช้หลักสูตร) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการเตรียมความพร้อม และด้านการนิเทศและติดตามผล มีสภาพการใช้ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยที่พบว่า ระดับปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัดผลประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง และมีค่าเฉลี่ยสูงสุด แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษา และครู ยังเห็นว่าการดำเนินการวัดผลประเมินผลยังมีปัญหาอยู่ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความรู้ และสร้างความเข้าใจให้กับผู้บริหารสถานศึกษาและครู เพื่อให้สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและเกิดประสิทธิภาพต่อการจัดการเรียนการสอน

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก มีปัญหาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษามากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญ และเน้นความช่วยเหลือให้กับโรงเรียนขนาดเล็กเป็นพิเศษ เพื่อให้สามารถดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาได้อย่างมีคุณภาพเหมือนโรงเรียนขนาดใหญ่

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยรูปแบบ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ให้สอดคล้องกับสภาพความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น

2.2 ควรศึกษาวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อ การดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ให้มีประสิทธิภาพ เพื่อจะได้ข้อเสนอเทศนำไปส่งเสริมสนับสนุนการจัดทำหลักสูตรให้มีคุณภาพสูงขึ้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY